

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42

Računi pri post. ček. zavodu: Ljubljana
št. 17.749

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
iz Kr. Italije in inozemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedelja
Naročnina znaša mesečno L. 1. —
za inozemstvo pa L. 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5.
telefon 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Boji v Cirenaiiki

Učinkoviti izpadi posadk v Solumu in Bardiji — Strti sovražnikovi napadi

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil objavil 24. decembra naslednje vojno poročilo št. 570:

V Cirenaiiki so se boji zopet razvneli v pokrajini južno od Barce. Sovražne mehanizirane skupine so večkrat napadle naše čete z namenom, da bi ovirale njihova premikanja. Na bojišču pri Solumu je bil zavrnjen sovražni izpad. Na področju pri Bardiji ni posebnega.

Nemški letalski oddelki so bombardirali cilje na kopnem z vidnim uspehom. Sovražnik je izgubil 3 letala, ki so jih sestrelili nemški lovci.

V bližini Marsa Matruha so tri letala tipa Hurricane napadla naše izvidniško letalo, ki je sestrelilo eno sovražno letalo in se vrnilo na oporišče s pet ranjenci na krovu.

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 25. t. m. naslednje 571. vojno poročilo:

S pomočjo novih oklopnih sil iz zaledja je sovražnik vztrajno poskušal predrtni na več točkah dželbske oborožbe bengazijske pokrajine, mehanizirane divizije osi pa so ga odbile. Krajevni protinapadi nemških oklopnih sil so bili uspešni. Uničenih je bilo več sovražnih tankov in topov in ujetih je bilo mnogo ljudi.

Posadki v Solumu in Bardiji sta prisilili napadajoče sovražne oddelke k umiku in sta jim prizadeli precej izgub.

Na srednjem Sredozemskem morju je bilo rešenih nekaj angleških mornarjev sovražne križarke »Neptun« in nekega rušilca, ki so ju naše pomorske sile potopile 19. t. m.

Skupine nemških letal so v nekaj zaporednih valovih bombardirale vojaške in pristaniške naprave na otoku Malti. Spremljajoča lovska letala so sestrelila dva aparata tipa Hurricane.

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 25. decembra naslednje vojno poročilo št. 572:

Naše ednice so v zapadni Cirenaiiki v redu nadaljevale određena premikanja, ki jih sovražnik navzlic močnim in ponovnim poskusom ni nikakor mogel ovirati.

Bengazi, ki je dejansko uničen, so po radijski trditvi sovražnika samega zasedli indijski oddelki brez bojev.

Ponovni sovražni napadi na področju Soluma in Bardije so bili strti.

Sovražnik je izgubil nekaj oklopnih avtomobilov.

Pri letalskem napadu na Tripolis so naši lovci napadli in sestrelili angleško letalo.

JAPONCI ZAVZELI HONGKONG

Po hudem bombardiranju so japonske čete prešle v splošen napad, nakar se je angleška posadka predala

Tokio, 26. dec. s. Sredič je bil objavljen kratek komunikat, da so Japonci do kraja zavzeli Hongkong.

Tokio, 26. dec. s. O padcu Hongkonga sta vojaški in mornariški odsek japonskega glavnega stana objavila:

Dne 25. decembra ob 17.30 je sovražnik sprejel poziv k predaji, ker ni mogel več nadaljevati odpora zaradi naših neprestanih letalskih napadov. Ob 19.30 so japonske sile prejele ukaz, naj opuste nadaljnjo borbo.

Lizbona, 26. dec. s. Angleško ministrstvo za kolonije je sredič objavilo, da sta po veljniku vojske in pomorskih sil sporočila hongkongskega guvernerja, da bi bila nadaljnja obramba trdnjave nesmiselna. Hongkongski guverner je zaradi tega izdal ukrepe v skladu z nastalim položajem.

Tokio, 26. dec. s. »Jomiuri« poroča, da so Japonci včeraj hudo bombardirali in obstrlevali s topovi poslednje utrdbe na hongkongskega otoku, v katerih so angleške sile še vztrajale. Utrdbe so bile že docela izolirane. Že v dopoldanskih urah so Japonci po topniški in bombniški pripravi prešli v splošen napad.

Rio de Janeiro, 26. dec. s. Iz Ottawe poročajo, da je glavni stan kanadske nacionalne obrambe že v sredo zvečer izdal komunikat, ki se je opiral tudi na informacije angleške admiralitete in v katerem je ugotovilo, da je bil položaj v Hongkongu že tedaj kritičen. Kanadske, indijske in angleške sile na otoku Hongkongu so utrpele izredno hude izgube. Sovražniku se je posrečilo izkrcati se z novimi večjimi silami na otoku in napadi so se odletje neprestano ponavljali. Posadka na Hongkongu se je tedaj še obupno upirala na treh utrjenih postojankah. Kanadske čete so skušale s protinapadi zaдржati Japonce, a niso dosegle nikakega uspeha. Uspelo jim je le prizadeti sovražniku nekaj izgub, a tudi same so izgubile mnogo ljudi.

Izkrcanje Japoncev na Filipinih

Tokio, 26. dec. s. Mornariški odsek japonskega generalnega štaba je objavil, da so se oddelki japonske vojske pod zaščito mornariškega topništva pričeli izkrcavati tudi na vzhodni obali otoka Luzona. Izkrcavalne operacije so se začele včeraj zjutraj. Položaj se ugodno razvija. Obenem so japonske sile, ki so se izkrcale v Lingajenu, nadaljevale svoj pohod proti jugu otoka.

Rim, 26. dec. s. Angleška polsužbena agencija je objavila vest iz New Yorka, da so se Japonci v noči na sredo zopet v zelo velikem številu izkrcali na neki točki ob luzonski obali in sicer v bližini Antimnana, 110 km južnovzhodno od Manile.

Na severnem delu otoka se še nadalje razvijajo silne borbe in izvajajo Japonci vedno jačji pritisk. Posebno intenzivno je bilo delovanje japonskega letalstva. Ob obali Batangje je bilo opaženih več japonskih transportnih ladij.

Sajgon, 26. dec. s. Po ameriških vesteh se je pojavilo najmanj 100 japonskih transportnih ladij v več konvojih v vodah okrog Filipinov. Vsaka transportna ladja je pod posebno zaščito vojnih ladij in letal.

Manila proglašena za odprto mesto

Sanghaj, 26. dec. s. Vest manilskega radia kažejo, da so se oblasti Zedinjenih držav, ki vodijo obrambo Filipinov, odločile, da proglase Manila za nezaščiten mest. Zaradi tega je general Douglas McArthur, poveljnik ameriških oboroženih sil na Filipinih sklenil, da zapusti Manila. Nadalje se je zvedelo, da se na severnem in južnem bojišču Luzona nadaljuje hudi boj. Japonci so na kopnem močno ojačili svoje sile. Manila sama je bila predvčerajšnjim znova hudo bombardirana in je v mestu izbruhnilo več požarov.

Lizbona, 26. dec. s. Ameriško vojno ministrstvo je izdalo komunikat, v katerem pravi, da se proučuje vprašanje, ali ne bi kazalo umakniti ameriških čet z Manile.

Tokio, 25. dec. s. Glede na odločitev ameriškega vrhovnega poveljništva na Daljnem vzhodu, da se glavno mesto Filipinov, Manila, proglasi za odprto mesto, pripominjajo v tukajšnjih krogih, da pomeni ta sklep isto kakor priznanje, da je ameriški odpor na Filipinih zaradi zmagovitih napadov japonskih oboroženih sil popolnoma prenehal. Nadalje pripominjajo, da so hudi japonski udarci v južnih morjih nevtiralizirali tudi angleški poskus oklade Japonske. Velika Britanija in Zedinjene države so skušale ustvariti blokado Japonske z nizom obrambnih točk od Vzhodne Indije do pomorskih in letalskih oporišč Zedinjenih držav, od Guama do Filipinskega otočja. Popolno uničenje

skrajne severne točke tega loka anglosaških oporišč bo kmalu izvršeno.

Japonci osvojili otok Wake

Tokio, 26. dec. s. Japonski glavni stan je že v sredo zvečer objavil, da so Japonci zavzeli otok Wake. Japonski ekspedicijski zbor, ki se je v viharni noči v ponedeljek izkrcal, je otok popolnoma zasedel. Pri izkrcavalnih operacijah so Japonci izgubili dva rušilca.

Tokio, 26. dec. s. V tukajšnjih krogih opozarjajo na bliskovito zasedbo otoka Wake. Otok je bil eden izmed členov verige, s katero so Zedinjene države obdajale Japonsko. Sprito tega bo postala izvedba Rooseveltovih in Churchillovih načrtov v vzhodni Aziji zelo težka. Američani so izgubili važno operacijsko oporišče. Japonci pa so znova povečali svoj prestiž in dokazali svojo vojaško sposobnost. Tukajšnji krogi pripominjajo, da pomeni zasedba otoka Wake nov korak do ustvaritve skupnega varnostnega področja v vzhodni Aziji.

Tokio, 26. dec. s. Po zasedbi otoka Wake je bilo službeno objavljeno, da je bilo ujetih 1400 ameriških vojakov in oficirjev, med njimi tudi njihov vrhovni poveljnik. O angleških in ameriških trditvah, da je bilo uničenih mnogo japonskih transportnih ladij, letal in podmornic, naglašajo pooblaščen japonski krogi, da so popolnoma izmišljene. Vojaški odsek japonskega glavnega stana je sredič objavil posebno izjavo, v kateri pravi, da so bile izmed 100 in več transportnih ladij, ki se jih je doslej japonska vojska poslužila za svoje operacije, izpušene le 4, ki pa so bile notopljene šele, ko so se čete že izkrcale.

Tokio, 25. dec. s. Iz uradnega obvestila, ki ga je prejelo mornariško ministrstvo, se doznava, da so japonske čete zajele 1500 izmed 3000 mož posadke, ki je branila otok Wake.

Lizbona, 26. dec. s. Iz Washingtona poročajo, da je ameriško mornariško ministrstvo včeraj v posebnem komunikatu priznalo izgubo otoka Wake.

Buenos Aires, 26. dec. s. Iz Washingtona poročajo, da je ameriško mornariško ministrstvo potrdilo, da so japonske čete izkrcale na otoku Wake. Japonci so po tem komunikatu zaplenili tudi 10.500-tonsko ameriško potniško ladjo »President Harrison«.

O četah, ki so se izkrcale na otoku Wake, ni znano, koliko je njihovo število, ameriška posadka na otoku pa je le maloštevilna. Včeraj so se razvili na otoku ostri spopadi.

Ministrstvo priznava v svojem komunikatu, da so japonske podmornice dvakrat napadle ameriške trgovske ladje ob pacifiški obali kontinenta. Doslej je bilo objavljeno že 6 takih napadov na ameriške ladje v ameriških teritorialnih vodah.

Ob kalifornijski obali je bila potopljena ameriška petrolejska ladja »Montebello«. Z ladje se je rešilo nekaj mornarjev.

Japonsko prodiranje povsod uspešno

Tokio, 26. dec. s. V svojem snočnem službenem poročilu pravi japonsko vrhovno poveljništvo, da so se oddelki japonske vojske izkrcali na južnem delu otoka Luzona. Čete, ki so se že prej izkrcale v Lingajenu, so dosegle nadaljnje uspehe in zavzele Nago. Čete, ki so prišle na kopno pri Aparitu, obvladajo sedaj že ves okraj Tuagazaro. Japonsko letalstvo je še nadalje bombardiralo Manilo. Razdejal je poslednje vojaške naprave in tudi zadnje ostanke sovražnih letalskih sil.

Čete, ki so se izkrcale na otoku Mindanao in so zavzele glavno mesto Davao, čistijo ozemlje okrog mesta in velikega mornariškega oporišča.

Kar se tiče dokončne zasedbe Hongkonga bežijo komunikate, da so japonske sile v hudih borbah zavzele eno sovražno postojanko za drugo. Zadnja je padla postojanka angleškega topništva na višini tik nad Viktorijo.

Japonske čete, ki operirajo v severnem predelu Malajskega polotoka in ki so zavzele pred dnevi otok Penang, so prodrle v glavnem preko reke Kuritan ter zasledile otokova na več točkah. Zavzele so važno strateško točko Tajping in prodirajo sedaj dalje proti jugu. Na vzhodnem delu Malajskega polotoka so japonske sile, ki imajo svoje izhodišče v Kotabahu, prodrle precej daleč proti jugu. Tudi čete, ki so se izkrcale v Miritu in drugih krajih polotoka, uspešno nadaljujejo svoje operacije in so razdelele že vrsto sovražnih obrambnih naprav.

Na otoku Guam obnovljajo japonske čete ameriške vojaške naprave za obrambo otoka.

Angleške in ameriške izgube na morju

Rim, 26. dec. s. Agencija Domej je objavila nov seznam izgub, ki so jih japonske oborožene sile prizadele do 22. t. m. angleški in ameriški mornarci ter letalstvo. V tem času je bilo potopljenih 7 oklopnih, 2 križark, 1 rušilec, 9 podmornic in bržkone še nadaljnjih 7, 2 topničarki, 1 minolovec, ena oskrbovalna voja ladja in 6 bržkone torpednih čolnov. Hudo poškodovane so bile 3 bojne ladje, 2 križarki, 4 rušilci, 2 pomožni ladji in 2 topničarki. Nadalje so bile poškodovane ena oklopna in 4 križarke. Zaplenjena je bila ena topničarka. Sestreljenih je bilo 114 letal (med njimi 16 velikih)

v letalskih spopadih, na letališčih pa 662 (med njimi 72 velikih).

Japonci so izgubili en rušilec in en minolovec, poškodovana sta bila en minolovec, ena križarka, 5 podmornic in se doslej še ni vrnilo na svoja oporišča. Izgubljenih je bilo nadalje 72 letal.

Letalski napad na Rangun

Tokio, 26. dec. s. Glavni stan japonskih sil je objavil, da so japonska letala v večjem številu napadla v sredo popoldne Rangun. V letalskih spopadih je bilo tedaj sestreljenih 12 sovražnih letal, bržkone pa še 9 nadaljnjih. V luki sta bili zadeti dve večji ladji. Trije nadaljnji parniki so bili lažje poškodovani. Dve japonski letali se nista vrnila na svoje oporišče.

Tokio, 25. dec. s. Japonski glavni stan objavlja, da je bilo sestreljenih 40 britanskih letal, 8 pa zažganih na tleh, dočim je bila električna centrala v Rangunu popolnoma uničena med večerašnjim napadom japonskih letal nad birmansko prestolnico. Resno poškodovani so bili tudi drugi britanski cilji. Osem japonskih letal se ni vrnilo, eno pa je moralo pristati na ozemlju Taja.

Američanom so potrebna nova letala in nove ladje

Buenos Aires, 26. dec. s. Admiral Ernest Ching, novi vrhovni poveljnik ameriškega vojnega brodovlja, je včeraj popoldne izjavil, da je pot, ki bo povedla Američane do zmage, dolga in težavna. Ameriške oborožene sile rabijo predvsem nova letala in nove ladje.

Churchillove izjave v Washingtonu

Rim, 26. dec. s. Angleška in ameriške agencije so objavile obširna poročila o izjavah, ki sta jih podala Roosevelt in Churchill v Beli hiši skupini novinarjev. Novinarji so jima postavili vsa mogoča vprašanja, Roosevelt in Churchill sta si prizadevala, da bi nanje odgovorila, ne da bi kaj povedala, ali pa sta potvrdila resnico.

Tako so n. pr. vprašali Churchilla, koliko časa bosta Anglija in Amerika rabili, da bosta premagali os. Churchill je odgovoril: Če se bo vojna ugodno razvijala, bo treba polovico onega časa kakor pa, če se bo slabo razvijala. Na vprašanje, ali se tudi na tem sestanku obravnavajo vprašanja, ki se nanašajo na dobo po vojni, je dejal, da je v vrsti obravnavanih vprašanj sedanja kriza na prvem mestu.

Službeni komunikat o konferenci z novinarji pravi, da je bilo na konferenci izredno mnogo novinarjev, tako da vsi niso videli Churchilla. Zato je angleški gost, ki je nizek in je sploščka sedel ob mizi, stopil na stol, kar je izzvalo veliko odobravanje. Churchill je med drugim tudi izjavil, da ni nikakega razloga za mnene, da bi moglo Nemčiji zmanjkati vojnih potrebščin. Napravila si je ogromne rezerve in v zaslednih deželah je bil njen plen zelo velik, kljub temu pa je menil, da se te vojne potrebščine ne bodo moglo ohraniti.

Bivši iraški min. predsednik pri Ribbentropu

Berlin, 26. dec. s. Včeraj je bilo objavljeno, da je nemški zunanji minister Ribbentrop v ponedeljek sprejel bivšega iraškega min. predsednika Rašida Alija al Kailanija, ki je v preteklem maju vodil odpor v Iraku proti angleškemu napadu. V dolgem in prisrčnem razgovoru sta proučila vsa vprašanja, ki se tičejo odnosov med Nemčijo in Irakom.

Potopljena angleška križarka

Rim, 26. dec. s. Angleška križarka »Neptun«, ki je bila potopljena 12. t. m., je spadala med lažje križarke in je bila splovljena iz ladjedelnice v Portsmouthu 1. 1934. Izpodirala je 7175 ton vode. Oborožena je bila z 8 topovi po 152, 8 po 102 in 4 po 47 mm, z 12 protiletalskimi strojnimi in 8 v čemur za torpede. Imela je katapult in 2 letali. Razvijala je brzino po 132 vozlov na uro. Njena posadka je štela 750 mož.

V španskih vodah potopljena nemška ladja

Berlin, 26. dec. s. Glede potopitve nemške ladje »Benno«, ki so jo napadli angleški bombniki v španskih teritorialnih vodah, nemški odgovorni krogi še niso zavzeli svojega stališča, opozarjajo pa, da pomeni napad novo nasilje nad špansko nevtralnostjo, ki je napravilo globok vtis na španske oblasti in prebivalstvo. Bil je to že drugi primer v petih 10 dneh. Pred dnevi so namreč angleški bombniki v enaki okoliščini napadli neko francosko ladjo.

Potopljena ameriška trgovska ladja

Rio de Janeiro, 26. dec. s. Iz Washingtona poročajo, da je japonska podmornica v bližini obale južne Kalifornije napadla in potopila veliko ameriško trgovsko ladjo »Absarcon«. Posadka je ladjo kmalu zapustila. Parnik se je nato potopil.

Nemško vojno poročilo

Uspešno odbiti sovražnikovi napadi v Doneški kotlini — Ponesrečen sovjetski izpad iz Petrograda

Berlin, 26. dec. s. Vrhovno poveljništvo nemških oboroženih sil je objavilo včeraj naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti je bilo tudi včeraj jačje bojno delovanje. Pri obrambi proti sovražnim napadom na srednjem odseku bojišča so čete nekega armijskega zbora uničile 21 sovjetskih tankov.

Skupine nemških bojnih letal, strmo-glavcev in lovcev so v srednjem in severnem odseku bojišča bombardirale naprave sovražne vojske in razpršile sovražne kolone vseh vrst orožja. Vzhodno od Tihvina in na murmanski železnici so nemška letala hudo poškodovala več sovjetskih vojaških vlakov.

V pretekli noči je daljnostrelna baterija nemške mornarice bombardirala sovražni konvoj v bližini Dovra.

V severni Afriki se pokreti naših čet še nadalje razvijajo v redu. Skupine nemških bojnih letal so napadle angleška motorna vozila, ki so se zbirala na raznih točkah v Cirenaiiki in so bombardirale sovražna letala, razvrščena na nekem sovražnem letalskem oporišču.

Ob libijskih obali je nemška podmornica potopila angleški rušilec.

Nemška bojna letala, ki jih je spremljalo več lovcev, so podnevi bombardirala pristaniške naprave v La Valletti na otoku Malti.

Od 17. do 23. decembra je angleško letalstvo izgubilo 54 letal, od teh 17 na Sredozemskem morju in v severni Afriki. V istem času je bilo v borbi proti Veliki Britaniji izgubljenih 16 nemških letal.

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 25. dec. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

V Doneški kotlini so bili odbiti močni sovražnikovi napadi s hudimi izgubami nasprotnika. Pri uspešni obrambi so odlično sodelovale tudi italijanske in slovaške čete.

V srednjem odseku vzhodne fronte se hudi obrambni boji nadaljujejo. Uničeni so bili mnogostevilni sovjetski oklopni vozovi.

Pred Petrogradom se je ponesrečil polkus izpada močnih sil, ki ga je podpiralo 30 oklopnih voz. Pri tem je padlo nad 1000 sovražnikovih vojakov in je izgubljen sovražnik 19 deloma težkih deloma najtežjih oklopnih voz. Šest nadaljnjih oklopnih voz je bilo zažganih z izstrelki. Letalski oddelki so napadali z bombami in strelnim orožjem v srednjem odseku vzhodne fronte kakor tudi na fronti pred Petrogradom sovražne kolone, bivališča čet in železniške vozove. Bojna letala so zadela z bombami tudi oskrbovalne vlake na murmanski železnici. Na nekem drugem kraju vzhodne fronte so sestrelili italijanski lovski letalci štiri sovjetska letala.

V boju proti angloslovaški oskrbovalni plovbi so potopila letala v pretekli noči pred angleško vzhodno obalo tovarno ladjo s 3000 br. reg. tonami. Štiri nadaljnje velike trgovske ladje so bile z bombami deloma močno poškodovane.

V severni Afriki se boji nadaljujejo. Bengazi je bilo izpraznjeno po načrtu ter ga je sovražnik zasedel brez boja. Nemška bojna letala so bombardirala vojaške naprave na severni obali Cirenalke.

S finskega bojišča

Helsinki, 26. dec. s. V svojih poslednjih dveh vojnih poročilih beleži finsko vrhovno poveljstvo med drugim:

Na fronti ob Svru so se v nekaj oddelkih razvili v sredo topniški dvoboji. Finske čete so zavzele otok Suursaari, ki so ga lani odstopile Sovjetski zvezi. Sovražnik je pri umiku z otoka razdejal glavni del vseh poslopij. Predsnočnim je sovjetsko težko topništvo v Kronštadu pričelo močno obstreljevati finske postojanke na Karelski ožini, a ni napravilo mnogo škode.

Sovražna letala so napadla Porkalo. Zaradi tega so bili alarmirani tudi Helsiniki. Finske letalske sile pa so bombardirale

murmansko železnico, severno od Maaselke ter sovražne avtomobilske kolone v vzhodni Kareliji. Nad Karelsko ožino je neko finsko lovsko letalo sestrelilo dve sovjetski letali.

Odbiti sovjetski napadi

Berlin, 26. dec. s. Na vzhodni fronti se nemške in zavezniške sile pogumno upirajo vztrajnim in ponavljajočim se sovjetskim napadom. »Zwölftuhrblatt« poveljuje v daljšem poročilu o teh borbah junaštvo brandenburške pehotne divizije, ki je od pričetka vojne na vzhodu do 21. decembra uničila ali zaplenila 4 sovražne tanke, 620 topov vseh kalibrov, 1600 težkih in lahkih strojnic ter 1500 motornih vozil. V tem času so njene čete, ki se niso udeležile nobene izmed velikih uničevalnih bitk, ujele okrog 40.000 sovjetskih vojakov.

Berlin, 26. dec. s. Na vzhodni fronti je nastopil sibirski mraz, kljub temu pa nemške čete, kakor beležijo nemški listi, trdno drže svoje postojanke in se vztrajno upirajo sovražnim napadom, pri katerih prizadevajo nasprotniku velike izgube in škodo. Nešteto je epizod junaštva nemških sil tudi v borbi proti sovražniku »mrazu«. Na neki točki v srednjem odseku bojišča je večja nemška patrula napadla kljub takim okoliščinam sovjetsko-poljsko utrdbo, kjer se je namestilo tudi neko rusko poveljništvo skupno s političnim komisarjem. Patrula je utrdbo takoj napadla in po kratki borbi na nož se je v več ujetniki vrnila na svojo postojanko.

Boji v Doneški kotlini

Berlin, 26. dec. s. V Doneški kotlini so sovjetske čete te dni obnovili svoje napade na nemške in italijanske postojanke. Pri napadih so sodelovali oddelki pehote in tankov, vsi pa so bili odbiti. Posebno so se v teh borbah izkazale italijanske čete. Sovjetskim silam se je posrečilo polastiti se nekega kraja, Italijani pa so prešli takoj v protinapad in so nasprotnika prisilili, da se je naglo umaknil. Prizadeli so mu hude izgube.

Tudi v severnem odseku bojišča so sovjetske čete sprožile novo vrsto napadov, a brez vsakega rezultata. Kljub izredno hudemu mrazu so se nemški vojaki borili s skrajno odločnostjo, dokler jim ni uspelo sovražnika odbiti.

Ze preteklo nedeljo je padel na čelu svojih čet pehotni divizijski general Friderik Bergmann.

Božič italijanskega ekspedicijskega zbora

Z vzhodnega bojišča, 26. dec. s. Božič so čete italijanskega ekspedicijskega zbora preživele na zasneženih poljih bojišča Doneške kotline. Skrb domovine za čete na bojišču je prišla tokrat še prav posebej do izraza. Organizacije stranke in vojaške ustanove so poslale vojakom ogromne množice darov, da je bil obdarovan sleherni vojak in sleherni oficir. Prejeli so volnena oblačila, slaščice, cigarete in mnogo drugih stvari, ki jih rabi vojak na bojišču. Tudi fašistične organizacije iz Bukarešte in Budimpešte so poslane svoje darove. Skupno je prispelo nič manj kakor 40.000 zabojev z božičnimi darovi, 650 ton blaga. Razdeljenih je bilo 40.000 litrov konjaka, 6000 steklenic drugih likerjev, 40.000 kosov

Papeževa božična poslanica

Božične čestitke kardinalskega kolegija — Papežev govor po radiu

Vatikan, 26. dec. s. V Sredo jutraj je papež kakor vsako leto na predvečer Božiča sprejel v dvorani konzistorija kardinalski kolegij in prelato rimske kurije, ki so mu voščili praznike. V imenu navzočih je prečital udanostno spomenico kardinal dekan Granito Pignatelli di Belmonte, ki je opisal papežovo delo najprej za preprečitev in nato za omejevanje svetovnega konflikta ter vsa njegova prizadevanja za olajšanje vojnih strahov in bolečin, kakor tudi vse apostolsko delo Pija XII., njegove enciklike in njegove govore.

Papež se je kardinalu zahvalil za lepo izražene misli ter poudaril, da ni noben praznik za cerkev tako ljubeč in prijeten kakor Božič. Vsem ljudem na zemlji odarivajo jaslice v Betlehemu jasno obzorje najdražjega vesolja, ki uteši vse tegebe in dvigne duha ter potrdi vse nade. Papež je opozoril na veliko nasprotje med božimi jaslicami in svetom, ki ga je zanjela vojna. Kardinali, ki so njegovi najintimnejši in zvesti sodelavci, lahko najlažje ocenijo in presodijo dolžnosti, za skrbljenosti in skrbi onega, ki je poklican, da bi bil ljubeč oče vseh, tolažnik bolečin drugih, odločen služabnik resnice ter vzpodbujalec bratških čustev. Svoje zaupanje polaga v molitev in v duhovno pomoč.

Papež je nato sporočil, da želi poslati po radiu poslanico vsem svojim izbranim sinovom in hčerkam na svetu, ki hočejo povzdigniti svoj glas k skupnemu očetu, ki so mu znane njihove potrebe in skrbi. Papež upa, da Gospod ne bo dopustil, da bi njegov glas ne bil uslišan, marveč bo razsvetlil duhove in srca, da bi podvzeli vse za položitev temeljev novemu redu, ki bi ustvaril za človeško družino in za vse nje članove nove možnosti in bolj človeške pogoje življenja ter novo veselje in spoštnost. Papež je končno podelil svoj apostolski blagoslov vsem navzočim.

Vatikan, 26. dec. s. Iz svoje delovne sobe je papež po radiu prečital svojo poslanico svetu. Svoj govor je začel z besedami, da pošilja na predvečer Božiča vsem svojo očetovsko besedo, da bi jih opomnil, naj bi ostali trdni v svoji veri. Pogled v sedanost mu zbujajo trpka čustva, tem bolj, ker se zdi, da ni odprta nobena stezica, ki bi vodila do sporazuma med bojujočimi se taboroma. Ko se iščejo vzroki za sedanji položaj, se pogosto čuje trditve, da krščanstvo ni izpolnilo svojega poslanstva. Krščanstvo, zatrjuje papež, se ni izneverilo svojemu poslanstvu, pač pa so se ljudje uprli pravemu krščanstvu. Zvestemu Kristusu in njegovemu nauku. Mnoge narode Evrope in sveta je prevzela verska mlačnost in verski odnos v družabnem življenju so zavzeli že povsem fizični in mehanični značaji. Bodoča reorganizacija bo morala nuditi mnoge prednosti za zopetni dvig dobrega, a zahtevala bo previdno in zrelo razmišljanje ne le srični ogromnih težav tega dela, temveč tudi zaradi težkih posledic, ki bi nas na materialnem in duhovnem področju zadelo, ako bi to delo propadlo. Ona bo nadalje za-

htevala široka obzorja ter voljo do trdnih sklepov, pogumne in delovne ljudi, a predvsem zavest prave odgovornosti, ki se ne bo izmaknila niti pred božimi zakoni. Zgodovina uči, da mirovne pogodbe, ki so bile sklenjene z nasprotujočimi si pogoji bodisi zaradi slabe morale ali šibke politične modrosti, niso imele dolgega življenja. Porušenje, ki izhaja iz te vojne, pa je preveliko, da bi mu pridružili še slab in neustrezen mir. Ako se hočemo toliko nevarnosti izogniti, je potrebno, da sodelujejo z iskrenostjo volje in vseh svojih sil ter s plemenitimi namerami vsi narodi vsega človeštva. Gre za splošno stvar, ki je splošna koristi in ki zahteva sodelovanje vsega krščanstva, v kolikor gre za verska in moralna načela nove zgradbe, ki naj se postavi. Zato papež izpolnjuje svojo dolžnost, ako z avtoriteto svojega apostolskega poslanstva opozarja vsesojni svet na nevarnosti, ki groze miru, ki naj bi bil obenem pravi novi red in ki naj bi ustrezal pričakovanju vseh narodov za boljše bodočnost.

Ta novi red mora biti zgrajen na neporušni in nespremenljivi skali moralnega zakona, čegar spoštovanje mora biti sestavni del javnega mnjenja vseh narodov in vseh držav in sicer tako soglasno, da ne bi mogel nihče o njem dvomiti ali zmanjševati njegovo obveznost.

Pij XII. je nato našel nekaj pogojev mednarodnega reda, ki naj bi zagotovili narodom pravičen in trajen mir in ki naj bi bil začetek blagostanja in napredka. V redu, ki naj bi bil zgrajen na moralnih načelih, predvsem ni mesta za kršitve svobode, nedotakljivosti in varnosti drugih narodov, pa naj bi njihovo zemeljsko razširjenje kakršnokoli in kakršnakoli tudi njihova obrambna sposobnost. Na drugi strani ne more biti mesta za odkrito ali zahrbtno zatiranje kulturnega in jezikovnega premoženja narodnih manjšin. Na tretjem mestu je potrebno, da odpadejo sebični nameni po polastitvi vseh glavnih gospodarskih virov in potrebščin splošne uporabe, tako, da so nekateri narodi izključeni od njih. Na četrtem mestu je treba izključiti totalno vojno in tekmovanje v oboroževanju. Za izvedbo razorožitve naj se določijo primerna sredstva, ki naj bodo častna za vse in dovolj uspešna, da bi mogla dati življenjsko in moralno silo pravnim odnosom med državami. V okviru novega reda, ki naj bi bil zgrajen na moralnih načelih, ne more biti končno mesta za zatiranje vere in cerkev.

Papež, ki je govoril približno 40 minut z visokim in jasnim glasom, je končal svoj govor s pozivom krščanskemu Rimu kot središču pravice in svetilniku civilizacije, kateri se morata Evropa in svet zahvaliti za vse najsvežije, najmodrejšje in najbolj pošteno, kar obstoja v življenju narodov in opešuje zgodovino. Iz tega Rima, ki je skala in učitelj krščanstva, pošilja papež svoje vroče želje za blaginjo posameznikov, posameznih narodov in vsega človeštva, zroč s hrepenenjem v čas, ko bodo državniški spremenili meče v pluge, ki bodo plodovito preorali našo zemljo.

Materinski in dečji dan v Rimu

Sestanek osrednjega odbora ustanove za materinstvo in otroke

Rim, 26. dec. s. Dan pred Božičem so v vseh občinah kraljevine in navzočnosti državnih in fašističnih oblasti ter ob veliki udeležbi občinstva proslavili materinski in dečji dan. Nacionalna ustanova za materinstvo in otroke je neprestano razvijala svoje blagodejno delovanje v vseh smereh za zaščito rase in dvig materinstva. V vojnem času se je vse to delovanje še poglobilo v skladu z Ducejevimi navodili in smernicami, da je treba sedaj še prav posebej zavarovati in zaščititi osnovne vrednote rase, ki morajo zagotoviti večnost domovine tako za sedanje in še bolj za bodoče slavne čase. Osnovni vrednoti rase pa sta mati in otrok, katerima je posvečen materinski in dečji dan tik pred Božičem. O priliki proslav so bile razdeljene razne nagrade, kakor nagrade za poroke, za rojstva in številne družine in sicer v skupni vrednosti 4 milijone lir. Razen tega je bilo razdeljenih mnogo oblačil in drugih koristnih predmetov za matere in otroke, ki so jih zbrali ženski fašisti. Razdeljenih je bilo tudi 24.775 diplom za dobro higiensko vzgojo mater, osem potrdil o zlatih kolajnah, 22 potrdil o sre-

brnih kolajnah, 82 potrdil o bronastih kolajnah in 470 priznanj o zaslugah onih, ki so se med letom prav posebno izkazali v skrbstvu za matere in otroke. V vseh glavnih mestih pokrajni pa so bila razdeljena Ducejeva darila izbranim obrtniškim družinam z največjim številom otrok, rojenih v zadnjih 10 letih.

V Rimu se je v navzočnosti Piemontske prince in državnega podtajnika in notranjega ministrstva Buffarinja ter podtajnika Stranke Mezzasome v sredi sestal osrednji odbor ustanove za materinstvo in otroke. Odborci so bili finančni obračuni za l. 1939-40 ter proračun za l. 1942, ki določa znatno poglobitev materinskega in dečjega skrbstva v smislu Ducejevih navodil. Predsednik ustanove pa je v podrobnejši raztolmačitev delovanje ustanove v preteklem letu. Podtajnik stranke se je v imenu Tajnika stranke zahvalil za delo ustanove, državni podtajnik in notranjega ministrstva pa je podelil nekaj navodil za delo v prihodnjem letu.

Sestanek se je zaključil z navdušenimi vzkliki Duceju.

Sprejemi pri Duceju

Rim, 26. dec. s. Duce je sprejel generala Rossija, poveljnika VI. armije, ki mu je podrobno poročal o položaju na področju, ki so ga zasedle čete te armije. Duce je izrazil svoje zadovoljstvo za delo, ki ga opravljajo sile VI. armije.

Rim, 26. dec. s. V prisotnosti grofa Ciana je Duce v sredo sprejel državnega ministra Sifjeta Verlacija. Priznal ga je v dolgem in prisrčnem razgovoru. Izrazil mu je svoje zadovoljstvo z delom, ki ga je opravil v zadnjih dveh letih kot predsednik albanske vlade.

Rim, 26. dec. s. Duce je sprejel Landa Ferrettia, ki mu je poročal o delovanju tiska in izdajateljskih podjetjih.

Pogreb generala Borsarellija

Neapelj, 26. dec. s. Predvečerašnjim so pokopali generala Borsarellija, poveljnika divizije Trento, ki je bil smrtno ranjen v zadnjih borbah v Marmariki in je potem ranam podlegel v tukajšnji vojaški bolnici. Ob prisotnosti velikega števila zastopnikov vojaških oblasti, se je po mestu razvil sprevod, v katerem so vojniki nosili neteto vence. Pogrebnemu sprevodu je prisostvovala ogromna množica ljudi. Truplo so prepeljali iz vojaške bolnice na postajo, odkoder je bilo prepeljeno v Turin.

Göbbelsov božični govor

Berlin, 26. dec. s. Za Božič je imel propagandni minister dr. Göbbels govor, v katerem je dejal, da bo nemški narod vztrajal, dokler zmaga ne bo dosežena. Zahvalil se mu je za njegovo neomajno zadržanje, zlasti pa v krajih, ki so jih napač nadzorovala letala. Spomnil se je borcev, ki so padli na bojiščih, da bi nemškemu narodu zagotovili veliko bodočnost. V stalni misli na državnega poglavarja se je nemški narod združil v silen blok v službi domovine, ki bo po vojni še lepša in večja. Hitler se lahko zanaša na svoj narod tako na notranji fronti kakor na bojišču. Častno geslo sedanjega časa je delati za mir, ki bo dosežen z zmago.

Gospodarstvo

Minimalne mezde za delavce, zaposlene pri javnih delih

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je glede na svojo naredbo o prilagoditvi plač in mezd z dne 5. julija t. l. (št. 60), glede na uredbo o določanju minimalnih mezd, sklepam kolektivnih pogodb, o poravnavanju in razsoditvi z dne 12. februarja 1937, in po proučitvi kolektivne delovne pogodbe, sklenjene med Pokrajinsko delavsko zvezo na eni strani in Inženjsko zbornico, Združenjem zidarjev in vodnjakarskih mojstrov ter Združenjem graditeljev in tesarskih mojstrov z dne 15. oktobra t. l., registrirane pri Inspekciji dela pod št. 3/1941, smatrajoč za uместno, da se neposredno določijo minimalne meze, ki se morajo plačevati pri javnih stavbenih delih, ki jih izvršujejo bodisi podjetniki ali pa državne in samoupravne ustanove v lastni režiji odredil po zaslišanju mnenja prizadetih strokovnih organizacij naslednje:

1) za navadne delavce do 18 let 2,40 lire na uro, nad 18. letom 3,20 lire na uro; 2) za kvalificirane delavce s strokovno zaposlitvijo, do enega leta 4 lire na uro, za kvalificirane delavce s strokovno zaposlitvijo nad eno leto pa 4,50 lire na uro. V vsa javna dela se po kolektivni pogodbi z dne 15. oktobra t. l., registrirani pri Inspekciji dela pod št. 3/1941, uvrščajo v prvi mezdni razred.

Gori določene meze veljajo od 17. oktobra 1941 naprej. Prav tako veljajo od istega dne za javna stavbena dela zasebnih podjetnikov ostale določbe, obsežne v omenjeni kolektivni pogodbi, ki se ne nanašajo na meze.

Določbe te naredbe se ne uporabljajo za osebe, ki je zaradi njih vzdrževanju in smatranju cest, železnic, zgradb, napeljav in v ostalih službah v upravi državnih in samoupravnih ustanov, kakor tudi ne za pomočno osebje teh ustanov, katerih službena razmerja so urejena s pravilniki.

Takšni predpisi za motorna vozila

Smatrajoč, da je za koristi gospodarstva in krajevnih financ nujno potrebno, da se preuredi sistem takse za promet motornih vozil in njih priklonikov v Ljubljansko pokrajino je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naredbo o takšnih predpisih za promet motornih vozil in priklonikov, ki je objavljena v »Službenem listu« 24. t. m. in bo stopila v veljavo 1. januarja tekočega leta.

Promet motornih vozil in njih priklonikov je zavezan pristojbina in takseam določenim v tej naredbi in po predpisih te naredbe.

Statistična pristojbina

Promet potniških avtomobilov, avtobusov in njih priklonikov, motocičlov in motornih koles s prikloico za prevoz oseb, za osebo ali za javno rabo na javnih prometnih žilah je zavezan stalni državni statistični pristojbini, ki znaša za avtomobil za prevoz oseb 20 lir, za motocičel za prevoz oseb 5 lir in za motorna kolesa s prikloico za prevoz oseb 5 lir.

Ta pristojbina se mora plačati preden se začne vozilo uporabljati in mora biti plačilo razvidno na posebnem spoznavnem znaku, ki ga izda taksemu zavezanec urad, kateremu je poverjeno pobiranje takse. Spoznavni znak, ki se izda kot potrdilo in velja kot dokaz plačane pristojbine, mora taksi zavezanec priložiti na sprednjem delu motornega vozila, izveznem na svetilke. Če taksi zavezanec spoznavni znak izgubi, se mu ne sme izdati duplikat, temveč se mu mora dati nov spoznavni znak, za katerega mora plačati pristojbino. Inozemska motorna vozila so oproščena pristojbine za 90 dni od dneva prihoda motornega vozila v kraljevino. Po tem roku velja statistična pristojbina tudi za inozemska vozila. Imetniki inozemskih vozil pa smejo pristojbino plačati tudi pri carinarici v trenutku zopetnega izvoza iz države.

Čl. 6. navaja, kateri avtomobili so trajno oproščeni pristojbine. To so avtomobili diplomatov, vojaških uprav, gasilski avtomobili in avtomobili zdravstvenih zavodov ali človekoljubnih društev za prevoz bolnikov. Taksa vozila morajo imeti spoznavni znak za brezplačno uporabo (S. E.), ki ga vsako leto brezplačno izda finančno ravnanstvo in mora biti prav tako pritrjeno na prednji strani vozila, kar pa ne velja za motorna vozila vojaških uprav.

Pristojbina za motorna vozila

Promet tovornih avtomobilov, tovornih motocičlov in njih priklonikov za prevoz blaga na javnih prometnih žilah je zavezan letni taksi, ki znaša (v oklepajih takse za priklonike): za vozila z nosilnostjo

Likvidacija premoženja

na ozemlju bivše Jugoslavije, priključenem Nemčiji

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino obvešča, da so, z ozirom na dogovore, sklenjene med Italijansko in nemško vlado, pooblaščen likvidirati svoja premoženja, nahajajoča se na ozemlju bivše Jugoslavije, sedaj priključenem Nemčiji, in prenesti čisti izkupicek, Slovenci:

a) ki so dne 1. IV. 1941/XIX bivali na ozemlju bivše Jugoslavije, sedaj priključenem Italiji;

b) ki so tukaj rojeni in ki so bili dne 1. aprila 1941/XIX semkaj pristojni, pa so se pred 10. decembrom 1941/XX preselili v Italijo iz pokrajni bivše Jugoslavije, sedaj priključenem Nemčiji, in so izjavili pred pristojnimi italijanskimi oblastmi, da si želijo ustanoviti svoje stalno bivališče v Italiji pod pogojem, da jim bo naknadno priznana državljanstvo.

Osebe, ki nameravajo uveljaviti svoje pravice glede premoženja na podlagi zgoraj navedenega dogovora, morajo v roku enega meseca, a najkasneje do 30. januarja 1942/XX, poslati Visokemu komisarju za Ljubljansko pokrajino izjavo v dveh enaki izvodih, potem ko je zupan občine njihovega bivališča na samih izjavah potrdil točnost prijavljenih osebnih podatkov.

Tiskovine za izjavo dobijo prosiile pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani in pri okrajnih poglavarstvih, pri katerih lahko dobijo tudi potrebna pojasnila.

Ljubljana, 20. decembra 1941/XX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Justifikacija teroristov

Ljubljana, 26. dec. (Stefani).

Izmed 8 obtožencev, ki so bili v procesu zaradi napada na italijansko posadko v Ložu obsoljeni na smrt, je bilo v tork ob zori v nekem kraju blizu Ljubljane 6 justifikiranih. Lipovcu in Janežiču je bila smrtna kazen spremenjena v dosmrtno ječo.

delave, ki jim urad za civilno motorizacijo Visokega komisarata prizna značilnosti iz čl. 1. kr. ukaza z dne 14. julija 1937. št. 180 (motorna vozila enotnega tipa), nadalje cestni škroplilni vozovi, izdelani v Italiji, tudi če so na bencinski motor s šasijo tipa, ki ni starejši od leta 1931., in končno tovorni avtomobili za prevoz blaga, ki so jih vojaška oblastva prepustila zasebnikom, ne glede na tip in nosilnost. Motorna vozila, ki jim je priznana trajna ali začasna oprostitve od prometne takse, morajo imeti spoznavni znak za brezplačno vsako leto izda finančno ravnanstvo in ga morajo interese pritrčiti na prednjem delu vozila, izveznem na svetilkah. Od te dolžnosti so izvezna motorna vozila vojaških naprav in oboroženih zborov, če imajo predpisano evidenčno tablico.

Določevanje takse

V prometnem dovolilu za tovorna vozila in njih priklonike mora biti navedena koristna nosilnost, ki jo tvorijo razlika med skupno najvišjo težo ob popolno obremenitvi in lastno težo vozila, pri čemer se ulomki čez sto zaokrožijo na celji višji sto. Razvidna mora biti tudi dejanska jakost v konjskih silah. V prometnih dovolilih za potniške avtomobile, ki vlečejo male priklonike ali priveske, mora biti razvidna njih koristna nosilnost za takse namene. Pri določevanju dejanske jakosti motorjev zaradi plačila takse je uporabljeni tehnični predpisi, ki veljajo na ostalem ozemlju Kraljevine. Nosilnost za takse namene in jakost motorjev ugotavljajo izključno inženjerji urada za civilno motorizacijo Visokega komisarata ob kolavdacijskem pregledu, predpisanem za vsa motorna vozila in priklonike. Vozilo, ki se med letom glede nosilnosti ali jakosti spremeni v tehničnem ustroju je zavezano plačilu takse razlike od dne, ki ga zapiše na prometno dovolilo pristojni urad za civilno motorizacijo. Enako se za pregledano motorno vozilo povrne razlika takse, kolikor je bila po prejšnji nosilnosti preveč plačana.

Plačevanje takse

Prometna taksa se lahko plačuje v polnem letnem znesku, kadar se začne vozilo uporabljati v januarju ali pa s toliko ivanajstinkami letnega zneska kolikor osrane mesecev (vstevši mesec, v katerem se je začelo motorno vozilo uporabljati). Prometna taksa pa se lahko plačuje tudi po štirimesečnih ali dvomesečnih, začeti s tistim mesecem, ko se je vozilo začelo uporabljati (za nepolna štirimesečja ali dvomesečja ob koncu koledarskega leta se računajo dvajstinkine).

Dobava racioniranega tekstilnega blaga trgovcem

Visoki komisariat je z okrožnico z dne 11. dec. izdal naslednja pojasnila k naredbi o navodilih za racioniranje prodajo tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve z dne 8. nov. 1941/XX (Sl. list št. 90).

V smislu naredbe z dne 8. nov. 1941/XX morajo trgovci, ki prodajajo oblačila, predložiti Zbornici za TOI prošnje za dobavo racioniranega blaga in morajo prošnjam priložiti pobrane odrezke (točke) in nakupne bone, s katerimi dokažejo prodano količino blaga, nakar jim zbornica izda eno ali več nabavnih za oddano število točk.

Nova okrožnica sedaj pojasnjuje, da morajo interesirane trgovci v svojih prošnjah za nabavnice navesti samo izmed naslednjih blagovnih kategorij: 1. tkanine za obleke, konfektirane obleke, podloge; 2. tkanine za osebno perilo, konfektirano osebno perilo; 3. tkanine za hišno perilo, konfektirano hišno perilo, odeje; 4. pletenine; 5. nogavice; 6. obutev; 7. tkanine za opremo; 8. preproge, stenske preproge; 9. prejice; 10. sukamec; 11. krzno; 12. kovečgi, torbe in torbice iz kože ali usnja.

Da se prepreči vsaka negotovost glede dodelitve posameznih blagovnih skupin, navedenih v tabeli A, priključeni naredbi Visokega komisarata, je izdan seznam posameznih proizvodov, ki tvorijo gornjih 12 kategorij racioniranega blaga.

V čl. 9 navodil za racionirano prodajo tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve je predpisano, da morajo detalisti s trditvami pečatom uničiti odrezke, odrgane od nakazne odjemalcev, ki so kupili racionirane predmete. Ker je bilo po oddanih listih za zbiranje točk ugotovljeno, da se detalisti ne ravnavajo po tem predpisu, se trdke opozarjajo, da se razveljavljajo odrezki ne morejo predložiti in da ne morejo biti dopuščeni za dvig nabavnice.

Zaradi varčevanja s papirjem se trdke opozarjajo tudi na to, da se listi za zbiranje točk lahko uporabljajo na obeh straneh.

Z okrožnico z dne 24. novembra je bilo pojasnjeno, da morajo vse trdke, ki prodajajo detalistom na fakturi pripisati podatke o prejeti nabavnici. Nova okrožnica sedaj pojasnjuje, da morajo dobavitelji detalistov na fakturo pripisati podatke o nabavnici na hrbtni boni, ki ostane pri njih deponiran, pripisati ime lastne trdke, datum odprave ali vročitve blaga, ter številko in datum dotične fakture.

Gospodarske vesti

— Iz združnega registra. Vpšani sta naslednji zadruzi: Nabavna, prodajna in proizvajalna zadruga mesarjev v Ljubljani, zadruga z o. j. (zadruga ima namen nakupovati, prodajati in izvažati za svoje zadrugne klavno živino, meso, srove kože, mesne izdelke in mesarske potrebšrine ali jim nabavo posredovati, nadalje ustanavljati obrate in naprave za izdelovanje mesnih izdelkov in predelovanje surovih kož v usnje, ter vnovčevati prideleke ali izdelke svojih članov; v upravnem odboru so: Ivan Javornik, Franc Rezar, Janjo Osenar, Anton Gregorc, Jože Marinko, Josip Musar, Franc Ocvirk, Franc Jagodic in Josip Benčina, vsi mesarski mojstri v Ljubljani); Nabavna zadruga mestnih uslužbenecv, zadruga z o. j. v Ljubljani (upravni odbor: Andrej Grasselli, mestni višji komisar, predsednik, Alojzij Koželj, skladiščnik mesne elektrarne, Ciril Stančič, mestni tehnik, Ciri Vrančič, mestni tehnični oficijal, Rudolf Marincič, mestni pomožni knjigovodja, Vlado Igljič, mestni knjigovodja, Marja Ryška, mestna pšar-niška oficijalka, Pavel Jelocnik, mestni pogodbeni tehnik, in Vladimir Vadvon, monteraki delovodja).

Ribbentrop o splošnem vojaškem položaju V Rusiji bodo sovražnosti ustavljene, ko bo prenehala sleherna nevarnost z vzhoda

Berlin, 26. dec. s. Zunanji minister von Ribbentrop je zastopniku španske poročevalske agencije »Eve« Artisu podal nekaj izjav, v katerih je še enkrat poudaril, da je edini krivec sedanje vojne Roosevelt. Ribbentrop je izrazil odlično voljo št. trojnega pakta, da izvajajo vojno brez kompromisov do končne zmage.

Glede sodelovanja med osjo in Japonsko je Ribbentrop dejal, da bi bilo napačno trditi, da je bilo to sodelovanje že davno vnaprej pripravljeno, da bi bilo nekoga dne moč s tem blokom, kakor pravilno sovražniki Nemčije, napasti demokracije. Nemško zunanjo politiko je že takoj po nastopu narodnega socializma v odločilni meri vodilo nasprotje do boljševizma in njegovega eksponenta moskovske kominterne. Hitler je v tem pogledu že l. 1933. naletel na popolno razumevanje Tokija. Nemčija se je trudila, da bi pridobila za takšno politiko tudi Anglijo, toda London za to ni imel razumevanja.

Glede protikominternega pakta je Ribbentrop pripomnil, da je izrazito ideološkega značaja, med tem ko predstavlja trojni paket izključno politično, vojaško in gospodarsko zavezanost.

Na vračanje o splošnem vojaškem položaju, o nadaljnjem razvoju gigantske borbe ter o dozevnih nemških mirovnih ponudbah Moskvi je nemški zunanji minister odgovoril:

Ni sedaj čas, da bi govorili o miru. Sedaj se moramo samo boriti in sicer z junstvom in odločnostjo brez prestanka, kajti to voj-

no bodo Nemčija, Italija in Japonska s zavzetimi vodile do končne zmage. Vojaki, ki se bore na številnih in brezkončnih bojiščih št. trojnega pakta, prav dobro vedo, da ne bi bili v primeru neuspeha izgubljeni le oni sami, temveč tudi njihove žene, otroci, domovina in ves njihov narod, kajti sovražnik bi bil neusmiljen. Zato bomo bili to borbo brez kompromisov in brez usmiljenja, dokler ne bo sovražnik dokončno poražen in dokler ne bo življenje našega naroda zagotovljeno za dolga stoletja in zavarovano pred grožnjami boljševizma in plutokracije. Govorice o dozevnih mirovnih ponudbah Moskvi so brez podlage. Razširjajo jih anglosakli propagandisti, kakor so nekoč isti ljudje govorili o nemških ponudbah Angliji.

S posebnim poudarkom je nato Ribbentrop pripomnil: V Rusiji bodo sovražnosti ustavljene šele tedaj, ko ne bo le enkrat za vselej izključena sleherna nevarnost, temveč tudi sleherna zaščitenost Evrope zaradi grožnje od vzhoda. To bo ena izmed glavnih nalog nemških oboroženih sil v l. 1942, v katerem bo Hitler osebno vodil nemško vojsko. Rusko vprašanje bo prihodnje leto dokončno rešeno. Anglosakom se upirajo zdaj na vseh bojiščih št. trojnega pakta. Tako se je ustvarilo najtesnejše sodelovanje med političnim, vojaškim in gospodarskim poveljstvom št. trojnega pakta in njihovih zavetnikov. Lahko mirne duše zagotovite v španiji, da bo ob koncu tega ogromnega spopada popolna zmaga Nemčije in njenih zavetnikov tako gotova, kakor je gotovo premikanje zemlje okoli sonca.

Obdarovanje mater in otrok

Prireditve ženskega fašija je obiskal tudi Eksc. Visoki komisar

Ljubljana, 26. decembra. V sredo je ženski fašiji v Ljubljani obdaroval večje število najpotrebnejših mater in otrok. Obdarovanje se je vršilo v sedežu Pokrajinskega Dopolavora na Taboru. Dvorana je bila slovesno okrašena z državnimi trobojnicami in slikami Kralja-Cesarja in Duceja ter z dvojezičnimi Ducejevim izrekom. Dvorano so napolnile stromešne matere s svojimi otroki. Obdarovanje se je začelo ob 11.30.

Dobrodelno prireditve ženskega fašija je s svojim obiskom počastil tudi Eksc. Emilio Grazioli, Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino. Gosta so pred vhom v poslopje sprejeli podtajnik Stranke comm. dr. Giorgio Gatti, nadzornik Pokrajinskega Dopolavora g. Dario Liberati, zaupnica ženskega fašija g. Devecchija in drugi. Drugi predstavniki Stranke in oblasti, Godba II. grenadirskega polka je zaigrala kraljevo himno in »Glovinazzo«. Visoki gost se je takoj nato podal na oder, živahno pozdravljen od vseh prisotnih. V spremstvu Ekscelence Visokega komisarja so bili podprefekt g. David, poveljnik divizije general Orlando, komisarjev osebni tajnik stotnik Ruffini, podpoveljnik GILLa prof. Cassani, ljubljanski župan dr. Jure Adlešič, zastopnik g. knezoškofa dr. Gregorija Rožman, predstavnik univerzitetnih organizacij dr. Franchi, načelnik socialnega oddelka pri Visokem Komisarjatu, predsednik Pokrajinske delavske zveze, mestni svetniki in mnogi drugi.

V dvorani je visokega gosta pozdravila zaupnica ženskega fašija g. Devecchija, ki se mu je najprej zahvalila za obisk, nato pa je v italijanščini imela nagovor, ki je bil nato preveden v slovenščino:

»Ekscelence! V Ljubljanski pokrajini, kakor tudi v vseh pokrajinah Italije, se v Ducejevem imenu v tem svetem dnevu, v pričakovanju rojstva božjega, praznuje z ganljivimi obredi dan, v katerem se poveljuje fašizmu najljubši oči: mati in otrok. Po navodilih Vaše Ekscelence omo razdelili v novi italijanski pokrajini naslednja darila: 160 zavitoč, vsebujočih 11.200 kosov obkles in perila, 408 denarnih nagrad po 100, 150, 200 in 250 lir, 5 zibelk in 10 oprem za dojenčke, izmed katerih bo 15 podeljenih materam v mestni porodnišnici. Za to slovesnost, katere namen je nagraditi mnogoclane družine in za služne starše za dobro vzgojo otrok, smo izdali skupno 250.000 lir. Seznam nagradjenih družin je bil sestavljen deloma iz seznamov, ki smo jih prejeli od raznih mestnih uradov, največ prisotnih mater pa se je prostovoljno javilo v naših uradih, kjer so nam z zaupanjem govorile o svojih družinah, o delu, o trpljenju, ki jih obdaja; deležne so bile naše brezpogojne življenjske, one vzajemnosti, ki je bistveni temelj očarljivega fašističnega vzora. Ekscelence! To poudarjam zato, ker želim, da bo Vaše srce ozarjalo upanje, ono upanje, ki je za nas fašiste največje in najdražje: da bo namreč v srcih številnih mater nove pokrajine, kakor tudi ostale množice skromnega, delavnega in dobrega ljudstva, vzklila z današnjim dnem iskra ljubezni do Njega, ki s trdnjo roko in mirnim srcem vodi usodo vojskujoče se domovine: iskra ljubezni do našega preljubega Duceja.«

Visoki komisar se je za pozdrav zahvalil in takole odgovoril:

»V vsej kraljevini Italiji je današnji dan posvečen slavljenju matere in otroka, to je posvečevanju družine. Fašistični režim je po volji Duceja z mnogimi ravnostnimi ukrepi uvedel dobrodelne pobude v korist družine in to posebno v korist žužin z velikim številom otrok. Z uvedbo italijanske zakonodaje v tej pokrajini odo zgoraj omenjeni ukrepi koristili tudi družinam te pokrajine. Medtem ko komunistem družino uničuje, fašistični režim priznava v njej poglavitno osnovo nacije in zaradi tega jo ščiti in krepi. Ni si moglo zamisliti obstoja kulturnega naroda, pri katerem ni ohranjena poleg vere visoka moralna vrednost družine. Danes se v imenu Duceja v vseh krajih pokrajine podeli 384 denarnih nagrad družinam z velikim številom otrok, katerim je pomoč najpotrebnejša in sicer v skupnem znesku 25.000 lir, poleg tega se izloči tudi 1695 otroških oprav oziroma zavojev z oblačili. S tem bo obdarjenih skupno 2038 družin. Zdravi in pošteni del slovenskega prebivalstva bo brez dvoma znal ceniti to novo gesto velike dobrohotnosti Duceja. Ob tej priliki izrekam željo, da se bo prebivalstvo z lojalnostjo znalo izkazati hvalno velikemu italijanskemu narodu s tem, da bo reagiralo proti oni peščici komunistov, ki kot plačanci nam sovražnih držav na pod krinko

Vreme čez praznike

Vreme na letošnji božič je bilo res nekaj posebnega. V četrtek je ves dan sijalo toplo sonce, o snegu ni bilo duha ne sluha. Krasno vreme je izbavilo Ljubljancane na ulice, ki so bile polne kakor malokdaj. Sicer pa se je vreme tudi za praznike poigralo. V sredo v zgodnjih jutrnjih urah je kazal toplomer —4,5 stopinje, okrog tretje ure popoldne pa kar —15, kljub soncu, ki je sijalo z jasnega neba. Mrz pa ni trajal dolgo. Uro pozneje se je živo srebro dvignilo za kakto stopinjo nad ničlo in za zmazlo blato se je omehčalo.

Da je bilo vreme čez letošnje božične praznike resda nekaj posebnega, dokazuje tudi kratak pregled vremena v zadnjih desetih letih.

Leta 1932. za božič sicer ni snežilo, vendar je ležal še stari sneg, ki je omogočil nekaj smuke. Vreme je bilo razmeroma toplo in nebo oblačno. Leta 1933. je snežilo. Polovica Ljubljance se je zabavala na smučah. Leta 1934. je bilo vreme podobno, kakor 1932., le nekoliko hladnejše. 1935. pa je bilo vreme muhasto. Nad Ljubljano je ležala gosta megla. Dan pred božičem je snežilo, potem je megla izginila in začelo je rahlo deževati. V božičnem jutru in v noči na štefanovo je močno deževalo. Leta 1936 je bila Ljubljana za božične praznike pokrita z belo snežno odejo. Leta 1937 je nastopil pred prazniki val ostrega mraza in sneg je ponovno pobelil mesto in okolice. Leta 1938 je tik pred prazniki nasulo drobna pršila. Na božič je nastopila odjuga popoldne pa je začelo spet rahlo snežiti. Zavel je oster vzhodnik in kar kmalu je živo srebro zdrknilo na —10. Leta 1939 je bila Ljubljana čez praznike bela, vendar je sijalo sonce, lansko leto pa je bilo manj snega. Smučarji so bili razočarani. Božični dan je bil precej zamegljen in medel, brez padavin.

potvrjenega nacionalizma ubijajo, ropajo, zavajajo zaslepljene in zapeljane ljudi v pogibelj in ustvarjajo nered, kjer bi bilo potrebno mirno sožitje. Ponovno vam zagotavljam, da je naša vlada vlada neomejene trdnosti, istočasno pa tudi izredne pravičnosti. Italija je večkrat dokazala svojo dobrohotnost in lojalnost. Slovenski narod naj si z isto lojalnostjo zna ohraniti to dobrohotnost in istočasno mora imeti pred očmi, da bo njegova prihodnost zelo težavna, ako ne bo končno uvidel, da je v interesu njegove bodočnosti potrebno privajati neizprosno vse one, ki ga hočejo zapeljati na katerikoli pot, ki ni istovetna z najlojalnejšim sodelovanjem. Želim vam in vašim družinam, da bi si ohranili mir in boljšo bodočnost.«

Po govoru Eksc. Visokega komisarja, ki je bil takoj preveden v slovenščino in ki so ga prisotni spremljali z največjo pozornostjo, se je začelo razdeljevanje daril. Razdeljevanje je otvoril sam Visoki komisar, ki se je z vsako materjo posebej in tudi z otroki očetovsko pristransko razgovarjal in se zanimal za razmere doma. Na prireditvi je vladala topla domačnost. Okoli 13 se je Visoki komisar pristransko poslovil od vseh in se vrnil v Vlado palačo.

Obdarovanje v ženski bolnišnici

V sredo popoldne je poverjenica ženskega fašija Devecchija v spremstvu pod-

poverjenice Gaasanijeve in ge. Ruffinijeve obiskala žensko bolnišnico in je v imenu Duceja razdelila ob priliki materinskega in dečjega dne med matere celo vrsto oprem za novorojenke.

Fašistične prvakinje so se dolgo časa razgovarjale z materami in so se zanimale za njihov položaj.

Matere so bile obiska zelo vesele in so poverjenici ponovno izrazile svojo globoko zahvalo za socialno pomoč režima, ki jo izvaja po Ducejevi volji.

Zimska pomoč za nezaposlene delavce

Ljubljana, 26. decembra

Pokrajinski namestitevni odbor je na svoji zadnji seji, ki se je vršila pod predsedstvom kom. Giorgio Gattia, sklenil izplačati v zimskih mesecih nezaposlenim delavcem ljubljanske pokrajine podaljšane podpore v smislu odnosa odredbe. Te podpore se bodo izplačevale proti predložitvi poslovne knjižice redno vsak teden vsem onim delavcem, ki so redno prijavili pri namestitvenem uradu svojo nezaposlenost v zadnjih petih mesecih ali ki so bili v zadnjem letu skupno pet mesecev nezaposleni.

Kronika

• Nova grobova. V visoki starosti 87 let je v Trebnjem umrla vdova po lekarnarju ga. Ema Ruprechtova. K večnemu počitku jo bodo položili v soboto ob pol 11. na farno pokopališče v Trebnjem. — V poneдельник je preminul dolgoletni višji blagajnik večveke papirnice g. Basilio Avanzini. Pokopali so ga v sredo na pokopališču v Devici Mariji v Polju. — Pokojnika blag spomin, žalujočim svojemc pa naše iskrene sožalje!

• Promocija. V torek je bil promoviran za doktorja prava na univerzi v Ljubljani g. Marjan Šober iz Ljubljane. Čestitamo!

• Za inženjerja trgovskih ved je bil na trgovski visoki šoli v Beogradu diplomiran g. Rado Počkaj iz Ljubljane. Čestitamo!

• Skoraj 8 milijonov glav živine v kraljevini. Po stanju z dne 19. marca 1940 je Italija premogla, kakor poroča Osrednji statistični urad, 7.797.000 glav goveje živine, pri čemer ni všteta živina, s katero razpolagajo Oborožene Sile in pa tista, ki je bila ob času štetja na poti. Izmed italijanskih pokrajin je na prvem mestu Lombardija, v kateri so naštelj 1.422.000 glav, na drugem pa Emilia z 1.600.000 glavami.

• Simuniću Vojslavu in Mayru Bogomiru želi vse najboljšje v novem letu družina Simunić iz Ljubljane.

IZ LJUB JANE

u— Pogreb na božič. Smrt ne pozna praznikov. Letos je na dan pred svetim večerom obiskala znano ljubljansko trgovsko družino Jeraj-Karčnik. Gospa Jožica Jerajeva, ki je bila v svoji najlepši dobi, stara šele nekaj nad 30 let, je že nekaj časa bolehal na arcu. V torek si je čez dan dala opravka s pripravami za božič. Ko pa je soproj prišel zvečer domov, jo je našel v postelji v poslednjih izdihljajih. Zdravnik, ki je bil takoj poklican na pomoč, se je zaman trulil in je bil mogel le še ugotoviti smrt. Novica o tako nenadni smrti gospe Jožice Jerajeve, ki smo jo mnogi poznali po njeni lepi pojavi in nežnem značaju, je zbudila v Ljubljani iskreno občudovanje, ki se je vidno pokazalo na sam božični dan, ko je gospa Jožica nastopila poslednjo pot. V sončnem popoldnevu se je zbralo na Zalah mnogo Ljubljancev in Ljubljancank, ki so se po žalnih obredih treh frančiskanov uvrstili dolg sprevod do Sv. Križa. V kapeli so po obrednih molitvah zapeli združeni pevci krasno ubrano žalostinko, ki je še bolj poglabila pietetno čustvovanje svojcev in vseh pogrebcev. Nato je gospa Jožica Jerajeva poromala do svojega ožkega poslednjega doma sredi starega pokopališča. Votlo so padale grule na krsto, na spomin na tožni božični dan pa je ostala ob grobu smrečica z drobnimi belimi svečkami. Naj bo gospe Jožici Jerajevi ohranjen prijazen spomin, žalujočim pa bodi izrečeno oskritorsko sožalje!

u— Vsem ljubljanskim nabiralcem Rdečega križa! Vsa pooblastila (legitimacije) za zbiranje prispevkov za Rdeči križ morajo imeti tudi podpis vladnega delegata, drugače niso veljavna. Zato nujno prosimo vse gg. nabiralke in nabiralec v Ljubljani, naj čim prej oddajo pooblastila okrožnim načelnikom, ti pa najkasneje 27. t. m. tajništvo sekcije za socialno pomoč v Frančiškanski ulici 6/I. — Ko bodo pooblastila podpisana, jih bomo takoj vrnili po isti poti. Dotlej naj zbiranje prispevkov počiva. Po vrnitvi pooblastil pa se bo zbiranje nadaljevalo nespremenjeno ko doslej. — Pokrajinski odbor Rdečega križa.

u— Sobota in nedelja v »Veslem teatru«. Naš božični program, ki je privabil med prazniki izredno dosti občinstva, imamo na sporedu le še danes v soboto 27. ob 18.30 in v nedeljo ob 14.30, 16.30 in 18.30. Oglejte se zanesljivo ta naš božični program, ne bo vam žal. Predprijavite vstopnice: v soboto od 10.—13. in ol 16. dalje, v nedeljo od 10. dopoldne neprekinjeno do večera.

Danes, Veseli teater' ob 1/2 19.

u— Prireditve marionetnega gledališča GILL-a. Pred prazniki je marionetno gledališče GILL-a priredilo svojo drugo in tretjo predstavo za mladino osmornih šol, vpisano v GILL-u. Predstavama, ki sta dosegli pri malem občinstvu velik uspeh, je prisostvovala tudi zvezna inšpektorica GILL-a gđc. Capietti, ki se je pri tej priliki podrobno zanimala za opremo gledališča. Predvajali so pristransko Grimmovo pravljico »Janko in Metka« in gledalci so po vsakem dejanju nagradili igralce z nadušnim ploskanjem.

u— Albert Rojina, krojač, Celovška cesta 8, daruje za slepe namesto venca pokojnemu bratu Francetu 200 L.

u— Izgubila se je zlata damska ura znamke »Anker« od gimnazije na Poljanski cesti do kavarne Evrope. Najdiitelja psoam, da jo proti nagradi odda v upravi »Jutra«.

u Zamenjan nahrbtnik. Gospod, ki je v torek ob 6 zvečer v vlaku zamenjal nahrbtnik, izstopil na dolenskem kolodvoru in tam prenočil, naj ga vrne Zrinskoga 6/I., kjer dobi svojega.

Iz Novega mesta

n— Najlepše jaslice na Dolenjskem. Po načrtih novega priorja bolnice usmiljenih bratov v Kandiji so bile izgotovljene v bolniški kapeli ogromne jaslice, ki predstavljajo pravo umetniško delo. Že po svoji velikosti so jaslice nekaj izrednega, saj so široke 5 m, dolge 3 m, visoke pa 2 m. Velikost jaslic pa še povečujejo na straneh in na stropu skrivno montirana ogledala, katerih refleksi ustvarja v ozadju široko panoramo tipične palestinske pokrajine in ustvarja videz neizmerne globinske razsežnosti jaslic. Zunanji del jaslic predstavlja ogromno skalnato špižo, ki je umetniško izdelana iz trdega kartonastega papirja. V špiži se nahaja skromni hlevček s sveto družino, sama špiža pa ima v ozadju dve veliki luknji — naravna okna — skozi katera se širi z ogledalnimi refleksi ustvarjena krasna panorama. Pred špižo in v panorami se zrcalijo bistvene značilnosti palestinske pokrajine in življenja, vse skupaj pa obseva bajna elektrika razsvetljava. Celotna konstrukcija jaslic pa ima v ozadju tudi skrit mehanizem, po katerem plavajo v zraku pred in za špižo angeli. Te jaslice so za Novo mesto nekaj edinstvenega in uvarjajo pri vsakem obiskovalcu nepozaben občutek vzvišenosti rojstva Boga-človeka. To izredno umetniško delo pa si je po uvidenosti uprave bolnice lahko ogledalo tudi ostalo prebivalstvo.

n— Stroge kazni za navijanje cen. Pred sodnikom poimencem novomeškega okrožnega sodišča sta se morala zagovarjati pužnanem paragrafa 7. Roza Bajc, lastnica pekarnice v Mirni, in Jože Hlovar, posestnik in mesar v Vrbi pri Stični. Prvi obtoženki je očitala obtožnica, da je 2. oktobra prodala neki stranki kruh iz enotne moke po 5,75 lir kg namesto po 2,20 lir kg. Obtoženka se je zagovarjala, da je iskala na občini novi maksimalni cenik, katerega pa ni dobila, zaradi česar ni vedela za določeno maksimalno ceno, čim je pa za isto zvedela, je razliko stranki povrnila. Ta zagovor je sodnik odbil kot neutemeljen, ker bi peč obtoženka do prejema novega cenika morala prodajati kruh po starem ceniku, vendar jo je zaradi priznanja in vrnitve razlike obsojil le na 8 dni zapore in 180 dni denarne kazni, pogojno za dve leti. — Drugemu obtoženku je obtožnica očitala, da je prodal 1 kg svinjskega in pol kg govejega mesa za 20 lir, s čimer je prodal meso preko maksimalne cene. Obtoženec je svoje dejanje priznal, na kar je bil obsojen na 8 dni zapore in 100 dni denarne kazni.

Z Gorenjskega

Iz govora ministra dr. Gobbelsa o zbiranju zimskih obleke za vojake na fronti. »Jutra« je že poročalo o govoru ministra dr. Gobbelsa, s katerim je v soboto po radiu pozval nemški narod, naj zbere čim več tonle obleke in perila za vojake na fronti. Zima je leto, je rekel minister med drugim, v pokrajinah prostranega vzhoda, fuzgovzhoda. Norveške in Finske nastopila želo zroda in s tolikšno silo, kakor to v normalnih letih doslej ni bila navada. Pristopna mesta naše armade so storiła vse, da fronto za zimo zadostno opremijo. Pristopna mesta si pravkar prizadevajo, kakor pač vsi vemo, da izkoristijo skrajne razpoložljive transportne možnosti, da ogromno množico predmetov za zimsko opremo odpravijo do vojakov tudi na najbolj sprednjih postojankah fronte. Kljub izrazi poslednjega gradiva in moči, s katerimi so izvršene priprave, pa utegejo naši vojaki za zimo še marsikaj potrebovati. Naša armada na fronti šteje dandana toliko milijonov mož, da jim je vobče prav težko z enega mesta poslati vse, kar posamezniki potrebujejo na najrazličnejših postojah. Prav zato pa tudi domovina ne bi bila vredna nobene mirne ure več, če bi en sam vojak, zlasti na vzhodu, na jugovzhodu, na Norveškem ali celo v skrajni Finski brez zadostne zimске opreme ostal izpostavljen strahotam zime.

Vlora v letno hišico. Doslej še neznan storilec so v okolici Kranja vdrl v letno hišico kranjskega fotografa Franceta Jurga. Odnegli so mu okrog 20 kg suhih jaspelj, 20 kg sladkorja, žensko kolo in pa nekaj perila, tako da trpi lastnik 300 nemških mark škoda.

Iz Velikih Lašč

Šolske kuhinje na področju občine Velike Lašče so pričele delovati tako, da prejema vsaka skupaj 153 otrok toplo hrano.

Zaradi nakopičenega dela na občinah je okrajni komisar v Kočevju odredil, da se sprejemajo stranke na občinah samo od 10. do 12. ure. Zaradi tega se opozarja prebivalstvo, da prihaja v občinski urad po svojih poslih samo ob navedenih urih.

Po nalogu višjih oblastev je vsako smučanje zabranjeno v bližini, kjer so nastanjene vojaške edinice. Pač pa je dovoljeno smučanje pri Sv. Gregorju in Karlovcu, kjer so idealni smučarski teren, na kar opozarjamo vse smučarje. Ker je tudi zveza z vlakom ugodna, bo gotovo veliko številno smučarjev privabil naš idealen teren pri Sv. Gregorju.

Iz Goriške pokrajine

Praznik matere in otroka. V sredo pred svetim večerom je bila ob 11. dopoldne v Liktorski dvorani v Gorici slovesnost, s katero je fašistična organizacija za pospeševanje materinskega in dečjega skrbstva praznovala deveti dan matere in otroka. Pri tej priliki je Ekscelence prefekt izročil dvema najbolj rolovitima družinama iz pokrajine, škodnikov in Novakovi, o katerih je »Jutra« že svoj čas poročalo, Ducejevo nagrado, razen tega pa je bilo izročenih še 40 nagrad v zneskih po 75 lir najbolj siromašnim družinam.

Verdijev koncert. V petek 2. januarja bo v Verdijevem gledališču v Gorici Verdijev koncert v proslavo največjega italijanskega skladatelja. Nastopili bodo domači orkester pod vodstvom ravnatelja goriške glasbene šole Rudolfa Lipizerja, pevski zbor pod vodstvom maestra Marcela Bombija, baritonist Venceslav Gorjan in sopranistka Ghersa.

Dve nečigdi s kolesom. V goriško bolnišnico so pripeljali 28 letnega Antona Podberška in 36 letnega Stefana Brumata. Oba sta padla s kolesa in sta dobila nekaj nerodnih poškodb po obrazu.

Nenadna smrt. V Dantjevi ulici v Gradski so v torek zjutraj našli Elizo Kocijančičovo mrtvo v njenem stanovanju. Ker okoliščine, v katerih je umrla, niso bile znane, je na mesto prispela komisija s karabinjerji in uradnim zdravnikom. Zdravnik ni mogel ugotoviti vzroka smrti Kocijančičeve, ki je bruhalna večjo količino krvi, zato je odredil obdukcijo trupla.

Ogenj v Vrtojbi. Dva dni pred božičnim praznikom je začelo goriti gospodarsko poslopje posestnika Cirila Zavadiala v Vrtojbi. V poslopju, ki služi za žvinski hlev in svinjak ter za shrambo krme, sta se nahajali dve teleti, svinje in pa nad 200 stotov sena. Kljub hitri pomoči gasilcev je gorelo ves popoldan in škoda je znatna. Ko je gospodar skušal živali rešiti iz hleva, se je nevarno opeklo po rokah, tako da so ga morali prepeljati v goriško bolnišnico.

Iz Tržaške pokrajine

Praznik matere in otroka v Trstu. V Liktorski dvorani v Trstu je bila na dan pred božičnim praznikom tradicionalna svečanost, posvečena prazniku matere in otroka. Slovesnosti je prisostvoval tudi prefekt Eksc. Tamburini s predstavnicami organizacij in oblastev, uvodni nagovor pa je imel župan dr. Ruzdier. Sledila je obdaritev, pri kateri je prejela Ducejevo nagrado tudi družina Luke Korčeta in njegove žene Terezije, rojene Gojakove s Hrenovice, ki imata 11 živih otrok.

Umrli so v Trstu 59 letna Ernesta Velikonja, 69 letna Viktorija Širca, 82 letni Ivan Dodič, 52 letna Alojzija Terbenšek, rojena Petejan in 64 letni Ivan Gerželj. Na oklicih so pari zasebni namestenc Marjan Marušič in zasebna namestnica Lidija Vizzoli, prodajalec živil Viktor Fabris in zasebna Ernestina Košuta, zasebni namestenc Alojz Kurat in dnevnikaarka Alojzija Viti, trgovec Bruno Marzulin in zasebna namestnica Karla Komar, kurjač Friderik Mavrič in zasebna Irma Kerševan, delavec Rudolf Sostera in zasebna Marija Palčić, tapetnik Karel Kristan in zasebna Marija Lizzi, zasebni namestenc Aleksander Erti in šivilja Rita Vovk, mesar Albert Gerlan in zasebna Marija Fabjančič ter mizar Ivan Valentincev in manikirka Renata Mezgec. — Dne 23. decembra je bilo v Trstu 9 rojstev, 10 smrtnih primerov in 8 porok, dne 24. decembra pa 15 rojstev, 12 smrtnih primerov in 4 poroke.

Iz Spodnje štajerske

Mladinska prireditve v Ptuj. V Nemškem domu v Ptuj je bil prejšnji teden večer, na katerem je v nemških mladinskih organizacijah zbrana mladina pokazala svojim staršem in ostalemu odraslemu občinstvu, česa se je v organizaciji naučila. Nastopile so fanfare in pevski zbor ob spremljavi bobnov, vodja mladine pa je imel nagovor o pomenu propagandnega in politično-vzgojnega dela med mladino. Na dnevnem redu so bile še nekatere točke iz orodne telovadbe in pa priložnostni igrokazi iz tabornega življenja. Program je bil zaključen s petjem okrog bajno razsvetljenega božičnega drevesca.

Skrb za matere in deca v trboveljskem okrožju. V trboveljskem okrožju je na delu 13 poslovalnic in 14 pomožnih poslovalnic za mater in otroka. Kakor poroča mariborski dnevnik, je bilo doslej deležnih podpore 23.135 oseb. Za božič je bilo obdarovanih 1300 siromašnih otrok. Vsak je prejel zavitek s sladkarijami, igračami in darili v denarju. — Žene, ki so organizirane v hrastniški krajevni skupini štajerske domovinske zveze, pa so za otroški vrtec pripravile 200 kg marmelade. Ustanovljena je vzorna kuhinja, v kateri se žene lahko uče, kako se skromnimi sredstvi, kakršne nudijo sedanjí čas na razpolago, pripravljajo okusni in izdatni obedi. V obratu je tudi praktična šivalnica, v kateri žene pripravljajo perilo in obleke za gojence otroškega vrta.

Prve civilne poroke v Vitanu pri Mariboru. V Vitanu pri Mariboru sta bili pred božičnim praznikom izvršeni prvi dve civilni poroki med domačim prebivalstvom.

Štivilenjsko sveto sta sklenila žager Anton Petre s Frančiško Ostruhovo in tovarniški delavec France Kotnik s Pavlo Paternar-Sevo.

Smrt zdravnika. V Sodni ulici v Mariboru je umrl 58 letni zdravnik dr. Jožef Boblout iz Celja.

Umrli so v Celju: Martin Bovha in Friderik Žagič iz Celja, Marija Jakličeva iz Kerndorfa pri Kočevju in Roman Novak iz Zavodne pri Teharjih. — Poročila pa sta se Anton Tschelme in Marija Tomanova.

Ustanovitev kirurškega oddelka v Ormožu. Pod vodstvom primarija ptujske bolnice, dr. Wilhelma Wesselyja je v bolnici v Ormožu začel poslovati tudi kirurški oddelk.

Titim, ki so videli svoje drage na filmskem platnu. Nemški listi objavljajo naslednje opozorilo: V uredništvu nemškega tedenskega žurnalca se zadnji čas kupčijo prošnje svojcev po slikah vojakov, ki so jih pri predvajanju tedenskih filmskih žurnalov z bojišča opazili na platnu. Takšne želje so pač umiljive, vendar dajejo uredništvu toliko posla, da mora omejevati svoje važnejše naloge. Zato se je uredništvo odločilo, da bo v bodoče pošiljalo izreke slik po filmskih žurnalih samo še rodbinam padlih. Razume se, da uredništvo tudi ne more ustrezati prošnjam za sporočilo, kje se določeni oddelki armade trenutno nahajajo.

Mozartov večer v Trbovljah. Dne 17. decembra je odsek za ljudsko prosveto pri štajerski domovinski zvezi v Trbovljah priredil Mozartov spominski večer. Umetniško izvedbo slovesnosti je oskrbel vodja trboveljske glasbene šole Konrad Stekl.

Nemška matura v Celju. Po preselidku 23 let, kakor poroča nemški mariborski dnevnik, se je pred božičnimi prazniki na celjski gimnaziji spet vršila matura v nemškem jeziku. K izpitni se je prijavilo 23 kandidatov, izmed katerih jih je maturo napravilo 21, med njimi ena kandidatka s odliko.

Iz Hrvatske

Sodelovanje Hrvatske in Slovaške. V soboto je sprejel predsednik slovaške republike poslanika Hrvatske dr. Josipa Berkovića, ki mu je ob tej priliki predal svoje poverilnice. K sprejemu je prišel tudi predsednik vlade dr. Vojteh Tuka. V svojem nagovoru je poslanik naglasil, da je njegova naloga v tem, da se učvrstijo prijateljske vezi med Hrvatsko in Slovaško na političnem, gospodarskem in prosvetnem področju. Naprosil je predsednika, naj mu pri tej nalogi pomaga. V svojem odgovoru je predsednik dr. Tiso poslaniku objubil svojo pomoč in ga je po slovesnem sprejemu povabil na daljši prijateljski razgovor, ki mu je prisostvoval tudi dr. Tuka.

Hrvatski delavci v Nemčiji. »Nova Hrvatska« objavlja daljši članek o življenju hrvatskih delavcev v Nemčiji. Med drugim piše: Nemci store vse, da bi iznemškemu delavcem napravili bivanje v Nemčiji kar najbolj prijetno in lahko. Oni vedo, da so imeli ti ljudje v domovini po večini svojo majhno hišo in v njej lepe sobe, kjer so živeli v največji čistoti. Toda pri najboljši volji tolike množice delavcev ni moglo nastaniti po stanovanjih. Zato graje taborišča, v katerih bi se mogli delavci počutiti kakor v svojih hišah. So taborišča, kjer česa manjka, toda po večini so vzorno urejena. Čistota je na prvem mestu.

Zdravniška zbornica v Zagrebu je postala edina zbornica za vse državno področje. Izdana je zakonska odredba o začasnem ustroju in delokrugu Zdravniške zbornice v Zagrebu. Ukinjene so vse zdravniške zbornice na ozemljih bivše Jugoslavije, ki so pripadla k nezavisni državi Hrvatski, njihove posle pa je prevzela zagrebška Zdravniška zbornica, ki je od sedaj edina zdravniška zbornica za vse državno področje. Do izida nove zakonske odredbe bo opravljal posle Zdravniške zbornice v Zagrebu njen poverjenik. Posvetovalni organ poverjenika bodo trije zbornični člani.

Sneg na Zagrebški gori. Prvotkni teden se je sončno vreme sprevrglo in je po mnogih krajih Hrvatske deževalo. Medtem ko je v nižjih legah deževalo, je na vsem področju Zagrebške gore snežilo in nanese približno pol metra snega. Za božič so imeli Zagrebčani prav ugodno smuko.

Na Hrvatskem so imeli polnočnice. Skrom vse države so kljub vojni bile v cerkvah polnočnice.

Poglavnikove čestitke za božič. V radijski oddaji in po časopisih je Poglavnik naslovil na prebivalstvo željo, da bi vsi Hrvati v svoji novi državi srečno preživeli božične praznike.

15.000 delavcev na dopustu. Po posebnem sporazumu med hrvatskimi in nemškimi oblastmi je lahko 15.000 hrvatskih delavcev odšlo na božične počitnice v domovino. V 30 posebnih vlakih so se odpeljali na svoje domove. Z velikim navdušenjem in priznanjem so delavci pripovedovali o odličnem postopanju in delovnih prilikah v Nemčiji.

Poslanik dr. Budak v nemškem znanjem ministrstvu. Hrvatski poslanik v Berlinu dr. Mile Budak je preletel teden obiskal nemško znanje ministrstvo, kjer se je sestel z državnima podtajnikoma Wehlmanom in dr. Gaussom in se s njima dalje časa razgovarjal.

